

DECIZIE

02 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Ala Cobăneanu

Judecătorii:

Tatiana Răducanu, Andrei Harghel,

Nicolae Gordila și Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile declarate de către avocatul Carapunarli Alexandru și Rusu Galina, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Colibă Ala, Gorea Andrei și Rusu Galina împotriva societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate cu privire la restabilirea în serviciu și efectuarea rectificărilor în cartelele de muncă, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2012, prin care a fost admis apelul administratorului insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate, casată hotărîrea Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012 și emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii ca tardivă

c o n s t a t ă

La 02 noiembrie 2011 Colibă Ala, Gorea Andrei și Rusu Galina au depus cerere de chemare în judecată împotriva societății pe acțiuni „Unprodact” cu privire la restabilirea la lucru începînd cu 01 mai 2000 și obligarea acesteia de a efectua rectificările respective în cartelele de muncă.

În motivarea acțiunii au indicat că prin ordinul fals al societății pe acțiuni „Unprodact” nr. 46 din 19 decembrie 2000, Colibă Ala și Gorea Andrei au fost eliberați din serviciu în baza art. 36 Codul muncii (în redacția anului 1973) din proprie inițiativă începînd cu 01 mai 2000.

În baza ordinului fals al societății pe acțiuni „Unprodact” nr. 45 din 18 decembrie 2000 Rusu Galina a fost eliberată din funcție în temeiul art. 36 Codul muncii (în redacția anului 1973) din proprie inițiativă începînd cu 01 mai 2000.

Confirmarea că ordinele nominalizate sunt false o reprezintă ordonanța Procuraturii Ungheni din 23 iunie 2011.

Solicită reclamantii restabilirea în serviciu la societatea pe acțiuni „Unprodact” începînd cu 01 mai 2000 și obligarea acesteia de a efectua rectificările respective în cartelele de muncă.

Prin hotărîrea Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012 cererea de chemare în judecată a fost admisă.

S-au anulat ordinele nr. 45 și 46 din 18 și 19 decembrie 2000 emise de societatea pe acțiuni „Unprodact” prin care Colibă Ala, Gorea Andrei și Rusu Galina au fost eliberați din serviciu în baza art. 36 Codul muncii.

S-a obligat societatea pe acțiuni „Unprodact” să efectueze rectificările respective în carnetele de muncă ale salariaților Rusu Galina, Colibă Ala și Gorea Andrei.

La 09 august 2012 administratorul insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate Igor Gogu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012, solicitând casarea acesteia cu restituirea pricinii la rejudicare.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2012 apelul declarat de către administratorul insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate Igor Gogu a fost admis, hotărârea Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012 casată și emisă o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de Colibă Ala, Gorea Andrei și Rusu Galina a fost respinsă ca tardivă.

Prin mandatul seria MA nr. 0276669 din 09 februarie 2013 avocatul Carapunarli Alexandru a fost împuternicit de Gorea Andrei și Colibă Ala să le reprezinte interesele în toate instanțele judecătorești, cu dreptul de a semna și intenta acțiunea, de a ataca hotărârea judecătorească.

La 11 februarie 2013 avocatul Carapunarli Alexandru a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2012, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012.

În motivarea recursului Carapunarli Alexandru a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat normele Codului muncii în redacția anului 1973, precum și prevederile unor acte normative subordonate acestuia.

Instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 221 Codul Muncii în redacția anului 1973, care era în vigoare la momentul concedierii recurenților și prevedea că în cazul concedierii salariatului termenul de o lună se socotește din ziua când ordinul a fost adus la cunoștință salariatului contra semnătură.

Administratorul insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate Igor Gogu nu a prezentat instanței de apel ordinele contestate pe care să fie aplicate semnăturile recurenților, iar instanța de apel, în scopul asigurării unui acces efectiv la justiție prin prisma art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale era obligată să solicite de la intimat punerea la dispoziție a ordinelor respective.

Avocatul Carapunarli Alexandru a relevat că Gorea Andrei și Colibă Ala nu au depus cereri de eliberare de la locul de muncă, iar administratorul insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate Igor Gogu trebuia să prezinte în susținerea poziției sale cererile de eliberare din funcție sau registrul de evidență a unor asemenea cereri.

Instanța de apel nu a verificat din care cauză pe filele corespunzătoare din carnetele de muncă unde sunt făcute inscripțiile despre eliberare din serviciu în anul 2000 nu este aplicată semnătura persoanei responsabile și ștampila întreprinderii.

A indicat avocatul Carapunarli Alexandru că în eventualitatea în care aceste ordine au fost emise în anul 2000, conform pct. 14 al Hotărârii Guvernului RM nr. 867 din 28 noiembrie 1994 cu privire la carnetul de muncă (în vigoare în anul 2000), în caz de concediere a lucrătorului toate înscrierile privind munca, distincțiile și recompensele înscrise în carnetul de muncă în perioada în care a lucrat la

întreprinderea respectivă, se autentifică prin semnătura conducătorului întreprinderii sau a persoanei special împuternicite de el și prin sigiliu.

Carnetele de muncă ale recurenților nu corespund prevederilor menționate și aceasta denotă că inscripțiile despre concediere au fost făcute ulterior de anumite persoane interesate fără știrea și acordul recurenților.

Aceasta se confirmă și prin faptul că la o dată ulterioară Gorea Andrei a primit un apartament în proprietate pe linia de salariat al societății pe acțiuni „Unprodact”.

În luna octombrie 2010 recurenții au fost înștiințați despre necesitatea ridicării carnetelor de muncă de la angajator fiind obligați să scrie cereri de restituire a carnetelor de muncă, iar când le-au primit au stabilit înscrierile despre concediere care nu corespund realității.

Recurenții au presupus că inscripțiile sunt false și s-au adresat cu plângeri la organul de urmărire penală.

În cadrul urmăririi penale s-a stabilit că inscripțiile din carnetele de muncă sunt false, acestea fiind făcute de inspectorul Dudceac Lidia, care a recunoscut integral vinovăția și a confirmat că recurenții nu au depus nici un fel de cerere de demisie, dar nu ține minte din ce cauză a comis infracțiunea imputată.

Despre ordonanța în cauză recurenții au aflat înainte de depunerea cererii de chemare în judecată.

Avocatul Carapunarli Alexandru a mai invocat și tardivitatea cererii de apel depusă de administratorul insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate.

La 25 februarie 2013 Rusu Galina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2012, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012.

În motivare a indicat că la adoptarea deciziei instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Astfel, a relevat că instanța de apel motivând că intimații nu și-au valorificat dreptul de a contesta legalitatea procedurii de concediere în termen de 30 zile din ziua în care ordinul a fost adus la cunoștința salariatului contra semnătură, nu și-a întemeiat decizia pe probe ce ar confirma aducerea la cunoștință salariaților a ordinului de concediere contra semnătură.

A indicat că în materialele dosarului în genere lipsesc astfel de ordine, iar instanța de apel nu a încercat să le dobândească pentru a stabili existența acestora.

Rusu Galina a menționat că argumentul instanței de apel că a fost eliberată din funcție depunând o cerere în acest sens este neîntemeiat, deoarece judecata nu a verificat dacă ea ar fi depus în genere o astfel de cerere. În carnetul de muncă în locul unde urma a fi aplicată semnătura titularului că ar fi luat cunoștință despre faptul concedierii nu este aplicată nici ștampila angajatorului și nici semnătura salariatului.

Mai mult ca atât, Galina Rusu a invocat că la 25 ianuarie 2005, adică ulterior presupusei concedieri ce a avut loc în anul 2000, în temeiul dispoziției nr. 25 a Primarului or. Ungheni a primit apartamentul nr. 64 din str. Națională 33A, or. Ungheni prin intermediul comitetului sindical al societății pe acțiuni „Unprodact”.

După ce în octombrie 2010 a observat ilegalitățile admise în adresa ei, s-a adresat organului de urmărire penală care prin ordonanța de încetare a urmăririi penale din 23 iunie 2011 a constatat că ordinul și inscripția din carnetul de muncă despre eliberarea din serviciu sunt false.

Primind ordonanța nominalizată la 10 august 2011 s-a adresat cu cerere administratorului procedurii de insolabilitate a societății pe acțiuni „Unprodact” societate pe acțiuni solicitând anularea ordinului fals și operarea rectificărilor în carnetul de muncă.

La 31 octombrie 2011 neprimind răspuns s-a adresat în instanța de judecată.

Prin urmare, consideră că s-a încadrat în termenul prevăzut de lege pentru înaintarea acțiunii, iar Curtea de Apel Bălți eronat a apreciat circumstanțele pricinii și a respins acțiunea ca tardivă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 aprilie 2013 administratorul insolabilității societății pe acțiuni „Unprodact” în proces de insolabilitate, Gogu Igor a înregistrat la Curtea Supremă de Justiție referința asupra recursului declarat de către Colibă Ala, Gorea Andrei și Rusu Galina, solicitând ca recursurile să fie declarate inadmisibile.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 24 aprilie 2013 recursurile declarate de Gorea Andrei, Colibă Ala și Rusu Galina au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt depuse în termen, întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a trimis în adresa părților copia deciziei la 26 decembrie 2012.

Astfel, recursurile declarate la 11 februarie 2013 și 25 februarie 2013 se consideră depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că în copiile carnetelor de muncă ale Galinei Rusu, a lui Gorea Andrei și Colibă Ala este mențiunea că aceștia au fost angajați în anii 1987, 1989 și 1990 la Combinatul de Produse Lactate din mun. Bălți, care în anul

1998 în temeiul hotărîrii Camerei Înregistrării de Stat și-a schimbat denumirea în societatea pe acțiuni „Unprodlact” (f.d. 8, 10, 12).

Potrivit înscrierilor din copiile carnetelor de muncă ale recurenților, aceștia au fost eliberați din funcțiile deținute în temeiul ordinelor nr. 45 din 18 decembrie 2000 și nr. 46 din 19 decembrie 2000 în baza art. 36 Codul muncii (în redacția anului 1973) din proprie inițiativă.

Recurenții au contestat în judecată legalitatea ordinelor în baza cărora au fost concediați, solicitînd restabilirea la lucru la societatea pe acțiuni „Unprodlact” începînd cu 01 mai 2000 și rectificarea înscrierilor în carnetele de muncă.

Prima instanță a anulat ordinele de concediere și a dispus efectuarea rectificărilor de către societatea pe acțiuni „Unprodlact” în carnetele de muncă ale Galinei Rusu, a lui Gorea Andrei și Colibă Ala.

Instanța de apel a casat hotărîrea Judecătorei Ungheni din 20 aprilie 2012 și a emis o nouă hotărîre de respingere a acțiunii, motivînd că cererea de chemare în judecată este depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Judecînd cauza în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele.

Conform art. 36 Codul muncii (redacția anului 1973), salariatul are dreptul să desfacă contractul individual de muncă, încheiat pentru un termen nedeterminat, urmînd să anunțe în scris despre aceasta administrația cu două săptămîni înainte.

Prin înțelegere între lucrător și administrație contractul individual de muncă poate să fie desfăcut și înainte de expirarea termenului, indicat în partea întîia a prezentului articol.

Conform art. 14 al Hotărîrii Guvernului RM nr. 867 din 28 noiembrie 1994 cu privire la carnetul de muncă (în vigoare în anul 2000), în caz de concediere a lucrătorului toate înscrierile privind munca, distincțiile și recompensele înscrise în carnetul de muncă în perioada în care a lucrat la întreprinderea respectivă, se autentifică prin semnătura conducătorului întreprinderii sau a persoanei special împuternicite de el și prin sigiliu.

Conform art. 335 alin. (1) lit. a) Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată:

a) în termen de 3 luni de la data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

La materialele dosarului nu sunt anexate cererile recurenților de demisie și ordinele de concediere ale acestora autentificate în modul stabilit.

Instanța de apel nu a ținut cont de aceste circumstanțe și nemotivînd în ce mod un înscris fals poate produce efecte juridice, arbitrar a concluzionat că acțiunea reclamanților este tardivă.

Or, din sensul art. 335 Codul muncii rezultă că termenul trebuie de calculat de la data cînd ordinul de concediere a fost adus la cunoștință angajatului, dacă acest termen nu se deduce din alte împrejurări.

Recurenții invocă că au lucrat pînă în anul 2010 la societatea pe acțiuni „Unprodlact”, cereri de eliberare din funcție nu au depus, ordine de eliberare din funcție nu au semnat, iar Gorea Andrei și Rusu Galina la o dată ulterioară presupusei concedieri ar fi primit apartamente pe linia de salariat al societății pe acțiuni „Unprodlact”.

Mai mult ca atât, art. 89 alin. (2) Codul muncii prevede că angajatorul este obligat să probeze legalitatea eliberării din serviciu a salariatului.

Prima instanță și instanța de apel nu au stabilit pînă la ce dată recurenței efectiv au lucrat la intimat.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că erorile judiciare nu pot fi corectate de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2012 și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecare instanța de apel urmează să țină cont de cele expuse și să emită o hotărîre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admit recursurile declarate de către avocatul Carapunarli Alexandru și Rusu Galina.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Colibă Ala, Gorea Andrei și Rusu Galina împotriva societății pe acțiuni „Unprodlact” în proces de insolabilitate cu privire la restabilirea în serviciu și efectuarea rectificărilor în carnetele de muncă, cu restituirea pricinii spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tatiana Răducanu

Andrei Harghel

Nicolae Gordila

Sveatoslav Moldovan